

KOMUNIKAT PRASOWY nr 68/26

Luksemburg, 7 maja 2026 r.

Wyrok Trybunału w sprawie C-747/22 | INPS (Pomoc społeczna i dostęp do zatrudnienia – Dyskryminacja pośrednia)

Dostęp do pomocy społecznej i zatrudnienia: warunek zamieszkiwania przez dziesięć lat stanowi dyskryminację pośrednią wobec beneficjentów ochrony międzynarodowej

Cudzoziemcowi będącemu beneficjentem ochrony uzupełniającej we Włoszech cofnięto „zasiłek z tytułu obywatelstwa” (świadczenia socjalne połączone z programem integracji zawodowej) po tym, jak kontrola administracyjna wykazała, że nie spełniał on przewidzianego w prawie włoskim warunku zamieszkiwania na terytorium kraju przez co najmniej dziesięć lat. Zaskarżył on następnie tę decyzję do sądu włoskiego, który zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości z pytaniem, czy warunek ten stanowi dyskryminację pośrednią wobec cudzoziemców.

Trybunał orzekł, że przyznanie zasiłku z tytułu obywatelstwa podlega zasadzie równości między beneficjentami ochrony międzynarodowej a obywatelami krajowymi, zarówno w zakresie dostępu do zatrudnienia, jak i prawa do dochodu minimalnego. Nawet jeśli warunek ten jest stosowany w ten sam sposób wobec wszystkich obywateli, dotyczy on przede wszystkim obywateli innych państw. To odmienne traktowanie nie jest uzasadnione faktem, że przyznanie zasiłku z tytułu obywatelstwa wiąże się, zdaniem rządu włoskiego, ze znacznym obciążeniem administracyjnym i ekonomicznym. Stanowi ono zatem dyskryminację pośrednią zakazaną przez prawo Unii.

Beneficjent ochrony uzupełniającej, zamieszkujący legalnie we Włoszech od 2011 r., otrzymywał „zasiłek z tytułu obywatelstwa”, czyli świadczenie socjalne połączone ze środkiem służącym reintegracji zawodowej i społecznej. Przyznanie tej pomocy było uzależnione od spełnienia warunku zamieszkiwania na terytorium Włoch przez co najmniej dziesięć lat, w tym przez dwa ostatnie lata w sposób nieprzerwany.

W wyniku kontroli krajowy instytut zabezpieczenia społecznego (INPS) stwierdził, że warunek ten nie został spełniony. W związku z tym zaprzestał wypłacania świadczenia na rzecz tego beneficjenta i zażądał zwrotu nienależnie pobranych kwot.

Zainteresowany zaskarżył tę decyzję do sądu włoskiego, podnosząc, że warunek zamieszkiwania przez dziesięć lat stanowi dyskryminację pośrednią, ponieważ jest łatwiejszy do spełnienia przez obywateli włoskich. Ze swej strony INPS podniósł, że zasiłek ten nie miał na celu zaspokojenia podstawowych potrzeb, lecz wchodził w zakres polityki zatrudnienia i integracji, co uzasadniało wymóg rzeczywistego związku z terytorium Włoch.

Uznając ten warunek za potencjalnie dyskryminujący i nieproporcjonalny, sąd krajowy zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości o zbadanie jego zgodności z prawem Unii.

Trybunał stwierdził, po pierwsze, że **„zasiłek z tytułu obywatelstwa” stanowi zarówno środek dostępu do zatrudnienia, podlegający zasadzie równości między beneficjentami ochrony międzynarodowej a obywatelami krajowymi¹, jak i podstawowe świadczenie socjalne w postaci dochodu minimalnego, również objęte tą zasadą².**

Po drugie, **warunek zamieszkiwania przez dziesięć lat**, nawet jeśli jest stosowany w ten sam sposób do obywateli państwa członkowskiego i beneficjentów ochrony międzynarodowej, **dotyczy głównie obywateli innych państw i stanowi dyskryminację pośrednią** tych ostatnich, która jest co do zasady zakazana.

Po trzecie, Trybunał uznał, że **warunek ten nie jest obiektywnie uzasadniony** okolicznością, że przyznanie „zasiłku z tytułu obywatelstwa” pociąga za sobą, jak twierdzi rząd włoski, znaczne obciążenie administracyjne i ekonomiczne, co uzasadniałoby zastrzeżenie jego przyznania wyłącznie dla osób dobrze zintegrowanych ze wspólnotą krajową.

Trybunał zauważył w tym względzie, że przyznanie świadczeń socjalnych danej osobie wiąże się dla odnośnej instytucji z takimi samymi kosztami, niezależnie od tego, czy osoba ta jest beneficjentem ochrony międzynarodowej, czy też obywatelem danego państwa członkowskiego.

Ponadto w odniesieniu do środków w zakresie dostępu do zatrudnienia i podstawowych świadczeń socjalnych, takich jak „zasiłek z tytułu obywatelstwa”, prawo Unii przyznaje beneficjentom ochrony międzynarodowej prawo do równego traktowania, nie pozwalając państwom członkowskim na ustanowienie dodatkowych warunków lub ograniczeń w stosunku do tych przewidzianych przez prawodawcę Unii. Okres pobytu na terytorium państwa członkowskiego nie jest zaś przewidziany w prawie Unii jako kryterium przyznania rzeczonych świadczeń tym beneficjentom.

Ponadto uzależnienie przyznania tych świadczeń od warunku zamieszkiwania przez dziesięć lat w danym państwie członkowskim jest sprzeczne z celem prawa Unii polegającym na zapewnieniu minimalnego poziomu świadczeń beneficjentom ochrony międzynarodowej, których status nie jest ze swej natury stały i może zostać cofnięty, co w stosownym przypadku pociąga za sobą odesłanie danej osoby do państwa pochodzenia.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst i, w stosownym wypadku, streszczenie](#) wyroku są publikowane na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Jarosław Zasada ☎ (+352) 4303 2793.

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 22964106.

Pozostańmy w kontakcie!

¹ Wynika to z art. 26 [dyrektywy Parlamentu Europejskiego i rady 2011/95/UE](#) z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony.

² Zgodnie z art. 29 dyrektywy 2011/95.